

VIETILE SFINȚILOR

PE

LUNA FEBRUARIE

RETIPĂRITE ȘI ADĂUGITE
CU APROBAREA SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDIȚIA A III-A

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA - 2012

C U P R I N S

Introducere, Arhimandrit Ioanichie Bălan5

Ziua întâia

Sfântul Mucenic Trifon.....	7
Cuviosul Vendemian.....	14
Sfintele Mucenițe Perpetua și Felicitas și cei împreună cu dânsle	18
Cuviosul Petru din Galatia.....	29

Ziua a doua

Cuvânt la Întâmpinarea Domnului.....	30

Ziua a treia

Sfântul și Dreptul Simeon.....	36
Sfinții Mucenici Adrian și Evul.....	37
Sfântul Nicolae, Arhiepiscopul Japoniei.....	38

Ziua a patra

Cuviosul Isidor Pelusiotul	40
Cuviosul Nicolae Mărturisorul	43
Pomenirea unui Sihastru necunoscut	51

Ziua a cincea

Sfânta Muceniță Agata	54
Sfânta Muceniță Teodula	60

Ziua a șasea

Sfinții Mucenici Fausta fecioara, Evilasie, Maxim și cei împreună cu dânșii	64
Sfânta Muceniță Doroteia și cei împreună cu dânsa ..	69
Sfântul Mucenic Iulian	77
Sfintele Mucenițe Marta și Maria și fratele lor, Licarion	77
Cuviosul Vucol, Episcopul Smirnei	78
Sfântul Fotie cel Mare, Patriarhul Constantinopolului	79

Ziua a șaptea

Cuviosul Partenie, Episcopul cetății Lampsacului ..	83
Cuviosul Luca, cel din Elada	91
O mie trei sfinți mucenici din Nicomidia	107

Ziua a opta

Sfântul Prooroc Zaharia	110
Sfântul Mare Mucenic Teodor Stratilat	110

Ziua a noua

Sfântul Mucenic Nichifor	121
Cuviosul Meletie Mărturisorul	124

Ziua a zecea

Sfântul Sfințit Mucenic Haralambie, Episcopul cetății Magnesiei, și cei împreună cu dânsul	143
Cuviosul Prohor din Pecersca, făcătorul de minuni	153

Ziua a unsprezecea

- Sfântul Sfințit Mucenic Vlasie, Episcopul Sevastiei,
și cei împreună cu dânsul..... 159
Sfânta Teodora, împărăteasa 166

Ziua a douăsprezecea

- Sfântul Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei 167
Cuvânt la înmormântarea
Sfântului Sfințit Meletie 175
Cuvioasa Maria și Cuviosul Evghenie 180
Sfântul Alexie, Mitropolitul Kievului
și a toată Rusia 186

Ziua a treisprezecea

- Cuviosul Martinian pătimitorul 189
Cuviosul Simeon, izvorătorul de mir 202

Ziua a paisprezecea

- Cuviosul Avxentie 203
Cuviosul Isachie 206

Ziua a cincisprezecea

- Sfântul Apostol Onisim..... 211

Ziua a șaisprezecea

- Sfinții Mucenici Pamfil Preotul, Valent diaconul
și cei împreună cu dâșii 215
Sfinții Mucenici din Persia 219
Sfântul Flavian Mărturisitorul,
Patriarhul Constantinopolului..... 219

Ziua a șaptesprezecea

- Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron..... 225

Ziua a optsprezecea

Sfântul Leon, Papă al Romei	234
Sfântul Agapit, Episcopul Sinadei	237

Ziua a nouăsprezecea

Sfinții Apostoli Arhip, Filimon și Apfia	240
Cuviosul Dositei, ucenicul Cuviosului Dorotei ...	241

Ziua a douăzecea

Sfântul Leon, Episcopul Cataniei, făcătorul de minuni	249
Sfântul Sfințit Mucenic Sadoc, Episcopul Persiei, și cei împreună cu dânsul	256

Ziua a douăzeci și una

Sfântul Evstatie, Patriarhul Antiohiei	259
Cuviosul Timotei din Simvoli	260
Sfântul Mucenic Mavrachie și cei împreună cu dânsul	261

Ziua a douăzeci și doua

Aflarea moaștelor sfinților mucenici din Evghenia	269
Cuviosul Atanasie Mărturisorul	270
Cuvioșii Talasie și Limneu	270
Cuviosul Baradat	271

Ziua a douăzeci și treia

Sfântul Sfințit Mucenic Policarp, Episcopul Smirnei	272
Sfânta Gorgonia, sora Sfântului Grigorie	283

Ziua a douăzeci și patra

Aflarea capului Sfântului Ioan Botezătorul 290

Cuviosul Erasm din Pecersca 297

Ziua a douăzeci și cincea

Sfântul Sfințit Tarasie,

Patriarhul Constantinopolului..... 299

Ziua a douăzeci și șasea

Sfântul Sfințit Porfirie, Episcopul Gazei 311

Sfânta Mare Muceniță Fotinia

și cei împreună cu dânsa..... 328

Ziua a douăzeci și șaptea

Cuviosul Procopie Decapolitul și Mărturisitorul.. 335

Cuviosul Talaleu Cilicianul..... 336

Cuviosul Tit din Pecersca..... 338

Ziua a douăzeci și opta

Sfântul Sfințit Mucenic Proterie,

Patriarhul Alexandriei 341

Cuviosul Vasile..... 345

Ziua a douăzeci și noua

Sfântul Ioan Casian 346

Cuviosul Gherman din Dobrogea..... 350

Cuvioșii Părinți Varsanufie și Ioan din Gaza 352

Pentru comenzi:

Editura Mănăstirea Sihăstria

Com. Vânători, jud. Neamț, Cod 617500

Tel./fax. 0233.251894

LUNA FEBRUARIE ZIUA ÎNTÂI

SFÂNTUL MUCENIC TRIFON

În părțile Frigiei, în satul ce se numea Campsada, care era aproape de cetatea Apamia, s-a născut Sfântul Trifon, din părinți dreptcredincioși. Încă de când era prunc, preabunul Dumnezeu a binevoit a sălășlui într-însul harul Sfântului Duh și a-i hărăzi darul de a face minuni, ca nu numai din gura pruncului aceluia, ci și din faptele lui cele minunate să se săvârșească laudă. Și tămăduia toate bolile, dar mai ales avea stăpânire asupra diavolilor, care numai ce auzeau pomenindu-se numele lui, fugeau din cei ce pătimeau. Deci, spre încredințarea minunilor lui celor multe pe care le-a săvârșit, vom scrie una, ca de la început să înțelegeți toată viața lui.

După moartea lui August Cezarul, în anul 238, a luat împărăția Romei Gordian, care, deși era închinător de idoli, nu-i prigonea pe creștini. Acela avea o fiică preafrumoasă, învățată și înțeleaptă, pe nume Gordiana, pe care, fiind la vârsta căsătoriei, mulți dintre cei mai mari și slăviți boieri doreau să o logodească cu fiii lor, din pricina frumuseții și înțelepciunii ei. În acea fecioară însă, prin voia lui Dumnezeu, intrând diavolul, o muncea neîncetat, aruncând-o în foc și în apă. Și nu puțină mâhnire aveau părinții și plângeau amar. Deci aduceau la ea doctori înțelepți și nimic nu-i puteau face.

Atunci, însuși diavolul, prin voința lui Dumnezeu, a strigat, zicând: „Nimeni nu va putea să mă izgonească de aici, decât numai tânărul Trifon!” Îndată împăratul a trimis în toată lumea ca să-l caute pe Trifon. Deci au adus mulți cu acel nume, dar nici unul n-a putut să-l izgonească pe diavol din fiica împăratului, până ce l-au aflat pe Sfântul Trifon, tânărul, în părțile Frigiei, în satul Campsada, lângă un izvor, păscând găștele. Acesta a fost adus degrabă la Roma, având pe atunci numai 17 ani.

Deci, când s-a apropiat sfântul de Roma, a cunoscut diavolul venirea lui și, muncind cumplit pe fecioară, striga: „Nu pot să locuiesc aici mai mult, că aproape este Trifon, care după trei zile va sosi și nu pot să rabd mai mult”. Așa strigând vicleanul duh, a ieșit dintr-însa. A treia zi, sosind în cetate Sfântul Trifon și dus fiind în palatele împărătești, a fost primit cu dragoste de către împărat, pentru că l-a cunoscut împăratul după cuvintele acelea pe care le-a grăit diavolul când a ieșit din fiica lui. Dar, ca să știe mai cu încredințare cum că Trifon a tămăduit pe fiica lui, l-a rugat să le arate pe diavol, ca să-l vadă cu ochii lor. Atunci sfântul a petrecut în post și în rugăciune șase zile și a primit de sus mai mare și mai puternică stăpânire peste duhurile cele necurate.

A șaptea zi, răsărind soarele, a mers împăratul la fericitul Trifon cu suita sa, vrând să vadă pe diavol cu ochii lui. Sfântul Trifon, plin de Duhul Sfânt și cu ochii minții privind pe nevăzutul duh, i-a zis: „Ție îți grăiesc, duhule necurat, în numele Domnului meu Iisus Hristos, arată-te înaintea celor ce sunt aici și le descoperă chipul tău cel nerușinat, apoi spune-le neputința ta”. Deci îndată s-a arătat diavolul înaintea tuturor, în chip de câine negru, având ochii ca de foc și capul plecat spre pământ. Atunci îl întrebă sfântul: „Cine te-a trimis aici, demone, ca să intri în această fecioară? Pentru ce ai îndrăznit a intra în cea creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, tu însuși fiind fără de chip, neputincios și plin de toată rușinea?” Răspuns-a diavolul: „Sunt trimis de tatăl meu, care este începător a toată răutatea. El se numește satana și locuiește în iad; el mi-a poruncit să chinuiesc pe fecioara aceasta”.

Apoi l-a întrebat sfântul iarăși: „Cine v-a dat vouă putere să îndrăzniți spre făptura lui Dumnezeu?” Diavolul, deși nu voia, dar fiind silit de puterea cea nevăzută a lui Dumnezeu, a spus adevărul în auzul tuturor: „Noi nu avem putere asupra celor ce cunosc pe Dumnezeu și care cred în Hristos Fiul, Unul Născut, pentru care Petru și Pavel au murit aici. De aceia noi cu frică fugim, afară numai când vom avea voie să le aducem lor ispite ușoare. Dar asupra celor ce nu cred în Dumnezeu și în Fiul Său și asupra celor ce umblă în toate poftele lor, făcând lucrurile cele plăcute nouă, asupra aceloră luăm stăpânire, ca să-i chinuim pe ei. Lucrurile cele plăcute nouă sunt acestea: închinarea la idoli, hula, desfrânările, farmecele, zavistia, uciderea și mândria. Cu aceste lucruri și cu cele următoare lor, înfășurându-se oamenii ca în niște lanțuri, se înstrăinează de Dumnezeu, Ziditorul lor, și de bunăvoie se fac prieteni nouă și împreună cu noi vor lua chinurile veșnice”.

Auzind acestea, împăratul și cei ce erau împreună cu el s-au umplut de spaimă și mulți, lepădându-se de păgânătate, au crezut în Hristos; iar credincioșii s-au întărit în credință și au preamărit pe Dumnezeu. Și Sfântul Trifon a poruncit diavolului să se ducă în mijlocul focului din iad, și el a pierit. Iar împăratul, dând multe daruri sfântului, l-a liberat cu pace la locașul lui, însă sfântul, tot ceea ce a luat de la împărat a dăruit săracilor pe drum și, întorcându-se în patria sa singur, se îndeletnicea în lucrurile cele obișnuite lui, tămăduind bolnavii și plăcând lui Dumnezeu prin viața cea sfântă și neprihănită.

După Gordian împăratul, a venit la împărăție Filip, dar și acela, neîmpărățind mult, a fost ucis de ostașii săi, iar după dânsul a împărățit tiranul Deciu. Acesta, prigonindu-i cumplit pe creștini, a ucis mulți dintre ei prin felurite chinuri, iar pe mulți fricoși i-a întors de la Hristos, aducându-i la închinarea de idoli, poruncind tuturor eparhilor săi și ighemonilor din toată lumea să verse fără cruțare nevinovatul sânge al creștinilor care nu voiau să se închine idolilor.

În acea vreme era la Răsărit un eparh, anume Acvilin. La acela a fost clevetit Sfântul Trifon că este creștin și că, știind meșteșugul doctoricesc, umblă prin țări și tămăduiește bolnavii și apoi învață pe mulți și îi înșeală a crede în Hristos, iar porunca împărătească n-o ascultă și batjocorește pe marii zei. Deci îndată a trimis ostași în părțile Frigiei, ca să caute pe Trifon, pe care degrabă l-au găsit, pentru că nu putea să se ascundă făclia ce ardea cu râvna cea după Dumnezeu, luminând pe oameni prin credința cea dreaptă și prin fapte bune.

Dar Sfântul Trifon, auzind de cei ce-l căutau, n-a fugit de ei în pustie, nici nu s-a ascuns în munți sau în prăpăstiile pământului, ci, înarmându-se cu rugăciunea și cu semnul crucii, cu îndrăzneală s-a apropiat de cei ce-l căutau și, dându-se în mâinile lor, mergea cu veselie la Acvilin, eparhul, care atunci era în cetatea Niceei.

Iar când Acvilin a stat la judecată cu multă mândrie, înconjurat de purtătorii de arme, fiind de față fruntașii, slugile și mult popor, atunci Pompian Scriniarie, cel mai mare dregător, a zis către eparh: „Tânărul din cetatea Apamia, cel trimis la măriia ta, iată stă înaintea judecății tale celei strălucite”. Iar Acvilin, eparhul, a zis: „Cel ce stă de față să ne spună numele său, patria, slujba și norocul său, apoi să-și mărturisească credința”. Sfântul a zis: „Numele îmi este Trifon, iar patria îmi este Campsada, care este aproape de cetatea Apamia; noroc la noi nu este, nici nu s-a auzit cândva; căci credem că toate se fac cu dumnezeiasca purtare de grijă și cu negrăita înțelepciune a lui Dumnezeu, iar nu cu norocul, nici prin mersul stelelor, nici din

întâmplare, precum credeți voi. Sunt liber și numai lui Dumnezeu slujesc, iar Hristos este credința mea, Hristos slava mea și cununa laudei mele”.

Eparhul zise: „Socotesc că până acum n-ai auzit de porunca împărătească cum ca tot omul care se numește creștin și nu se închină zeilor să se dea la moarte silnică; deci înțelepțește-te și întoarce-te de la acea înșelătoare credință, ca să nu fii aruncat în foc”. Sfântul Trifon a răspuns: „O, de m-aș învrednici să mă sfârșesc prin foc și prin toate muncile, pentru numele lui Iisus Hristos, Domnul și Dumnezeul meu!” Eparhul a zis: „O, Trifon, te sfătuiesc să jertfești zeilor, căci te văd tânăr cu trupul și desăvârșit cu înțelepciunea și nu voiesc să mori așa rău”. Sfântul Trifon a răspuns: „Desăvârșită înțelepciune voi avea de voi aduce Dumnezeului meu cea mai desăvârșită mărturisire și de voi păzi neschimbată dreapta credință în El, ca pe o comoară de mare preț, și de voi fi adus jertfă Celui ce s-a jertfit pentru mine”. Eparhul a zis: „Focului voi da trupul tău, iar sufletul tău cu pedeapsă și mai cumplită îl voi chinui”. Sfântul a răspuns: „Tu mă îngrozești cu focul care se stinge și al cărui sfârșit este cenușa. Eu pe voi necredincioșii vă îngrozesc cu focul cel veșnic și nestins. Depărtează-te de la înșelăciune și cunoaște pe adevăratul Dumnezeu, ca să nu te căiești mai pe urmă, când vei cădea în focul cel veșnic”.

Iar Acvilin, umplându-se de mânie, a poruncit să-l bată pe sfântul, spânzurându-l pe lemn. Auzind aceasta, fericitul Trifon, îndată și-a dezbrăcat hainele cu îndrăzneală și cu osârdie și-a dat trupul cel frumos în mâinile prigonitorilor, spre bătăi. Deci, legându-i mâinile la spate, l-au spânzurat și au început să-l bată. Fiind bătut tare, trei ceasuri, a răbdat bărbătește, căci n-a strigat, nici n-a gemut, ci tăcea, primind nenumărate lovituri. După bătaia aceea, eparhul Acvilin i-a zis: „Pocăiește-te, Trifon, lepădând nebunia ta; făgăduiește a te închina zeilor, pentru că nimeni, împotrivindu-se poruncii împărătești, n-a putut să scape de moartea cea amară”. Sfântul a răspuns: „Și eu îți zic că nimeni, lepădându-se de Hristos, cerescul Împărat, nu va putea să moștenească viața veșnică, ci va fi trimis în focul cel veșnic, care niciodată nu se stinge”. Zis-a eparhul: „Împărat ceresc nu este altul decât numai Zeus, fiul lui Saturn, acela este tatăl zeilor și al oamenilor, căruia de nu i se închină cineva, nu poate să fie viu. Aceluia și tu ești dator a te închina, ca să te arăți vrednic de această viață dulce”.

Atunci Sfântul Trifon a răspuns: „Să fie asemenea zeului tău, Zeus, toți cei care se închină lui și toți cei ce nădăduiesc în el,

despre care se povestește că era la început, între vrăjitori și fermecători, cel mai nelegiuit începător a tot lucrul necurat și fără de Dumnezeu; după a cărui moarte, oamenii care au urmat faptelor lui celor rele, i-au făcut idoli de aur și de argint și l-au numit zeul lor, ca astfel să-l aibă sprijinitor la necurăția și fărădelegea lor. De vreme ce zeul lor era astfel, cu aceste obiceiuri, zeii s-au numit de următorii lor și ceilalți oameni răi. Deci voi, urmând predaniilor celor necurate și basmelor celor mincinoase, vă închinați idolilor celor neînsuflețiți și muți, defăimând pe Dumnezeu cel viu, care a făcut cerul, a întemeiat pământul pe ape, a revărsat văzduhul și, după ce a dat ființă la toată materia cea zidită, a pus stăpân peste toate pe omul pe care l-a creat, care, fiind înșelat de zavistnicul șarpe și căzând în nenumărate răutăți, Dumnezeu Cuvântul s-a milostivit a se întrupa, apoi a murit pe cruce și S-a îngropat, iar a treia zi, înviind, S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, până ce-L va cunoaște pe El toată zidirea. După aceea iarăși va veni din ceruri, cu putere și cu multă slavă, când va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Acesta este Dumnezeu dumnezeilor și Împăratul împăraților, Judecătorul viilor și al morților, iar cei ce vă par vouă că sunt dumnezei, aceia sunt para focului celui veșnic, împreună cu toți cei ce se închină lor”.

După aceasta, eparhul Acvilin, mergând la vânat, a poruncit să ducă după el pe Sfântul Trifon, legat de un cal. Și nu era ușor chinul acela al sfântului, căci i se rupeau degetele picioarelor, nu numai pentru că erau goale – fiind atunci ger cumplit –, ci și fiindcă îl călcau picioarele calului, iar tălpile i se roșeau. Însă mucenicul, privind către Dumnezeu și înfierbântându-se de dragostea lui, nu socotea durerea, ci cânta cuvintele lui David: *Săvârșește pașii mei în cărările Tale, ca să nu mi se clatine pașii*. Și iarăși: *Îndreaptă Tu pașii mei, Doamne, după cuvântul Tău și fă să nu mă stăpânească toată fărădelegea*. Apoi rostea adeseori și cuvintele Sfântului întâi Mucenic Ștefan, zicând: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!”

Atunci eparhul, întorcându-se târziu de la vânat, a pus de față iarăși pe mucenic și i-a zis: „Acum, o, ticălosule, socotit-ai înțelepțește a aduce jertfe zeilor sau petreci încă în nebunia ta cea veche?” Sfântul răspunse: „Tu singur ești plin de nebunie și de necunoștință, că te-a orbit diavolul, încât nu poți să cunoști pe Ziditorul tuturor și să I te închini Lui, iar eu sunt înțelept, nedepărtându-mă de Hristos, Care mă mântuiește”. Atunci eparhul a poruncit să ducă pe sfântul în temniță, iar el s-a dus în hotarele dimprejur și a zăbovit acolo câteva zile. Apoi, întorcându-se iarăși în Niceea, a stat la judecată și,

punând de față pe Sfântul Trifon, i-a zis: „Nu te-a pedepsit de ajuns vremea cea îndelungată, fiind în legături, ca să te supui poruncii împărătești și să te închini la zei?” Sfântul răspuse: „Domnul și Dumnezeu meu, Iisus Hristos, Căruia îi slujesc cu inimă curată, m-a certat și m-a întărit ca să-mi păzesc credința neschimbată și nemișcată. Deci Lui Unuia, adevăratului Împărat și Dumnezeu, mă supun și către El mă plec; iar mândria ta și pe a împăratului tău o defăimez și mă întorc de la cei ce se cinstesc de voi”.

Eparhul a zis atunci către slujitori: „Bateți-i piroane ascuțite în picioare și, purtându-l prin cetate, bateți-l mereu”. Îndată făcând slujitorii acestea, purtau pe sfântul și îl târau prin toată cetatea bătându-l, încât pătimea cumplită durere la picioare, nu numai pentru piroanele cele bătute într-însele, dar și din pricina gerului greu și a omătului, pentru că atunci era iarnă grea. Însă bunul pătimitor, având pe Hristos înaintea sa și privind la răsplătirile ce au să fie, toate acelea le răbda cu mulțumire. Apoi, aducându-l iarăși înaintea eparhului, se mira de o răbdare ca aceea a sfântului și i-a zis: „Până când, o, Trifon, vei disprețui chinurile? Până când nu te va atinge mulțimea durerilor?” Sfântul răspuse: „Până când și tu nu vei cunoaște puterea lui Hristos care este în mine? Până când nu încetezi a ispiti pe Duhul Sfânt, o, ticălosule? Oare încă n-ai înțeles că este nebiruită puterea cea mare a lui Hristos?”

Atunci tiranul, umplându-se de mânie, a poruncit să-i lege mâinile la spate și, spânzurându-l iarăși de lemn, să-l bată cu toiege fără cruțare, apoi cu făclii să-i ardă coastele. Făcând acestea toți slujitorii prigonitorului cu mare sânguință, îndată a strălucit o lumină din cer și o cunună preafrumoasă s-a pogorât pe capul lui, pe care văzând-o, prigonitorii au căzut de frică. Iar Sfântul Trifon, simțind ajutorul care îi venise de sus, s-a umplut de bucurie și de veselie, încât zicea: „Mulțumesc Ție, Doamne, că nu m-ai lăsat să fiu fără ajutor în mâinile vrăjmașilor mei și mi-ai umbrit capul în ziua cea de război, mi-ai dat scăpare de mântuire și dreapta ta m-a primit. Acum mă rog Ție, Doamne, să fii totdeauna cu mine, întărindu-mă și apărându-mă, mă învrednicește ca, fără de împiedicare, să săvârșesc această nevoiță și să mă învrednicesc să câștig cununa dreptății, cu toți cei ce au iubit numele Tău cel sfânt, că Tu Unul ești preamărit în veci. Amin”.

După aceasta, tiranul, chemând iarăși înaintea sa pe sfântul, a dat poruncă să fie dezlegat și a început a-l măguli și a-i zice: „Adu jertfă, Trifone, marelui Zeus, închină-te chipului împăratului și te voi elibera cu cinste și cu daruri!” Iar Sfântul Trifon, zâmbind, a zis:

„Dacă pe împăratul singur l-am defăimat și am nesocotit poruncile lui cele nebune, apoi oare să mă închin chipului celui neînsuflețit? Aceasta nu se poate. Cât despre Zeus și despre ceilalți zei mincinoși ai tăi, să întrebî pe cei ce li se pare că sunt înțelepți între voi ce fel de basme se nascocesc despre dânșii. Căci ei, sârguindu-se să acopere faptele lor necurate, au schimbat numele lor la alte lucruri, numind cerul Zeus, văzduhul Ira, pământul Demetra, marea Poseidon, soarele Apolon, luna Diana. Ai voștri făcători de basme au dat numele zeilor voștri la obiceiurile și patimile omenești, astfel: mânia și războiul le-au numit Ares, iar patima desfrânării Afrodita; și așa, părăsind pe Dumnezeu, ziditorul tuturor, nebunește ați umplut lumea de idoli și ați cinstit mai mult făptura decât pe Făcătorul. Dar nu numai singuri căzând din înțelegerea cea sănătoasă și din calea cea dreaptă în prăpastia cea pierzătoare de suflet vă surpați cu capul în jos, ci și pe noi vă sârguiți a ne trage acolo cu voi, ca să fim părtași la aceeași prăpastie și pierzare a voastră. Nimic nu veți spori, o, înșelătorilor, pentru că nu veți putea ca, pe cei ce nădăjduiesc cu adevărat spre Dumnezeul cel tare și viu, să-i întoarceți din calea cea dreaptă și să-i plecați la idoli voștri”.

Auzind, Acvilin s-a mirat de niște cuvinte ca acestea și, umplându-se mai mult de mânie, a poruncit să-l bată mai aspru. Deci bătură pe sfântul, fără milă, multă vreme. Și văzând tiranul că nu poate să urnească stâlpul cel nemișcat și să-l întoarcă de la credința în Hristos, a dat împotriva lui această poruncă: „Lui Trifon cel din Apamia, care s-a împotrivit poruncii împărătești, nevrând să aducă jertfă zeilor, după multe chinuri ce i-am dat, să i se taie capul”. Atunci îndată l-au luat ostașii și l-au scos la locul de tăiere. Iar sfântul mucenic, stând spre răsărit, s-a rugat lui Dumnezeu, spunând: „Doamne, Dumnezeul dumnezeilor și Împărate al împăraților, mai sfânt decât toți sfinții, Îți mulțumesc că m-ai învrednicit a săvârși nevointa aceasta fără poticnire. Acum mă rog ție, să nu se atingă de mine vicleana mână a vrăjmașului celui nevăzut, nici să mă pogoare în adâncul pierzării, ci să mă duci cu sfinții Tăi îngeri în lăcașurile cele iubite și fă-mă moștenitor al împărăției Tale celei dorite. Primește în pace sufletul meu și pe toți care mă vor pomeni pe mine, robul Tău, și întru pomenirea mea Îți vor aduce sfinte jertfe. Ascultă-i din înălțimea sfințirii Tale și caută spre dânșii din sfânt lăcașul Tău, dându-le lor îndestulate și nesticăcioase dăruiri, că Însuți ești bun și îndurat dătător în vecii vecilor”.

Astfel rugându-se sfântul, mai înainte de a i se tăia capul, Domnul a luat sufletul lui în mâinile Sale, iar cinstitul lui trup a

rămas mort la pământ, pe care frații cei ce erau în Niceea, învelindu-l cu pânze subțiri și curate și ungându-l cu arome, voiau să-l îngroape la dânsii, pentru apărarea cetății lor. Dar sfântul li s-a arătat și le-a poruncit să ducă moaștele sale în satul Campsada, unde s-a născut; și au făcut după porunca lui. Astfel, Sfântul Trifon, cel din tinerețe plăcut lui Dumnezeu și sfințit, aducând mulțime de oameni la Hristos și tămăduind nenumărate boli în popor, după multe chinuri – pe care pentru adevăr le-a suferit –, s-a încununat cu cununa nesticăciunii de la Tatăl, de la Fiul și de la Sfântul Duh, cel Unul în Treime Dumnezeu, Căruia se cuvine slava în veci. Amin.

TOT ÎN ACEASTĂ ZI,
CUVIOSUL VENDEMIAN, CARE A PUSTNICIT
ÎN MUNTELE SFÂNTULUI AVXENTIE¹

Acest sfânt s-a născut în Misia cea mare, ce era în timpurile vechi cinstită de elini, care erau niște nebuni și niște nerecunoscători, iar acum este pretutindeni cinstită pentru credința, iubirea de Hristos și îmbunătățita petrecere a locuitorilor ei, a căror veste pentru faptele cele bune a ajuns până în Britania, Italia și până la stâlpii lui Iraclie (strâmtoarea Gibraltar).

Apoi, ca să arate că și din partea de răsărit este aceeași bunăvestire, a odrăslit și pe bunul Vendemian, care a dorit atâta necâștigare din tinerețe, încât n-a agonisit nicidecum aur, argint sau aramă la brâul său, ci umbla cu o haină, fără alt veșmânt, și neîncălțat. Nici traistă nu purta pentru pâine, după stăpâneasca poruncă cea dată către Apostoli. Și precum era trupul dezgolit, așa a golit și sufletul său de toate patimile și cugetele pământești, că nu gândea nici la cinste, și nici la bogăția vremelnică; nu gândea la înălțimea neamului său, nici la banii cei mulți și lucrurile cele mișcătoare și nemișcătoare, ci le-a urât pe toate ca pe niște gunoaie, și pe Însuși Dumnezeu l-a dorit. Apoi dorea de mic să găsească undeva loc liniștit și netulburat, ca să vorbească cu doritul Hristos, rugându-se. Din pricina aceasta, a fugit din patria lui și s-a dus la Constantinopol, pentru ca să afle un oarecare monah îmbunătățit, care să-l facă călugăr.

Deci, căutând dintr-un loc înalt al cetății, a văzut un munte departe de acolo, înalt și mai presus decât alții. Și întrebând pe cineva

¹ Tradus din grecește

cum se numea acel munte, i-au spus că-i zice muntele lui Avxentie, în care era un om sfânt, care pustnicea acolo, deasupra, de mulți ani. Muntele acela era foarte aspru și cu vârf înalt, lipsit de toate cele de mâncare; căci numai pietre și lemne multe erau acolo. Deci pentru cele trupești era cât se poate de amar și nefolositor, iar pentru suflet era loc priincios de mântuire; căci cele obositoare și amare ale trupului dau sufletului dezmiardare și îndulcire, precum zice fericitul apostol: *Când suntem neputincioși cu trupul, atunci cu sufletul suntem sănătoși.*

Deci, când a auzit tânărul că era muntele strâmtorat și lipsit de orice mângâiere trupească, s-a bucurat și s-a veselit că a aflat loc după sufletul lui. Atunci a alergat cu osârdie către dânsul, precum aleargă către izvor cerbul cel însetat. Și ajungând la Sfântul Avxentie, a căzut la picioarele lui, rugându-se cu lacrimi să-l tundă îndată monah în taină, ca să nu afle rudele și să-l împiedice. Iar marele Avxentie, văzând nemărginita râvnă a tânărului, a înțeles dragostea cea fierbinte ce avea către Dumnezeu. Drept aceea, nicidecum nu s-a lenevit, nici s-a îndoit de el, cunoscând, cu ochiul cel prevăzător, viața cea viitoare a tânărului. Mai întâi l-a învățat destul și l-a sfătuit, apoi l-a tuns monah. Iar tânărul atât de mult a sporit în ascultare și în celelalte fapte bune, încât a dat în fiecare zi rodul său, ca un pom bun care este sădit lângă apă.

După puțin timp a adormit marele Avxentie, lăsând pe fericitul Vendemian moștenitor al faptei sale bune și pildă a pustniciei, iar acesta a zidit singur o chilie foarte mică, mai jos decât chilia bătrânului, în care a stat cinci ani, având mintea totdeauna înălțată către cele cerești, și mai înainte văzând în odihnă petrecerea îngerilor, pe care se sârguia să-i urmeze pe cât putea, cu nevoința mării pustnicii.

Dar, fiindcă locul acela era foarte vătămător și strâmtorat, cuviosul se chinuia foarte mult. Era foarte slăbit de asprimea locului și de multa postire. Drept aceea, văzând Tatăl cel de obște și Stăpânul nostru, Iisus Hristos, pe robul Său într-atâta strâmtorare și în pustnicie peste măsură, a venit de față să-l cerceteze. Deci, arătându-se lui, i-a poruncit să se suie la locul fericitului Avxentie, ca să rămână acolo până la sfârșitul vieții sale și să urmeze nevoința bătrânului, dar nu mai multă, pentru neputința firii sale.

Acestea a poruncit Stăpânul nostru, pentru două pricini: întâi, ca să nu rămână locul lui Avxentie nepomenit (nefiind nimeni acolo), și al doilea, pentru ca să nu se chinuiască mai mult iubitul Său cu strâmtorarea cea de jos, și să moară devreme. Deci s-a suit în vârful muntelui, unde se nevoia, sârguindu-se în cântarea de psalmi și la slujba sa. Dar vicleanul și urătorul de bine, diavolul, nesuferind să

vădă acest fel de luminător al lumii preastrălucit, ca să lumineze tot pământul cu strălucirea și cu petrecerea sa, cu care a scos pe mulți de la pieire, a adunat într-o noapte pe toți slujitorii săi, adică pe ceilalți diavoli, care s-au prefăcut în chip de vulturi, îngeri și corbi. Iar când cuviosul se ruga, blestemații aceia strigau, ca să tulbure liniștea lui, și nu-l lăsau să se roage; însă, cu cât ei zgâriau ușile și pereții cu unghiile lor, strigând tare, cu atât cânta mai tare și cu mai mare glas, în ciuda lor, încât i-a făcut de au fugit, neputând să calce în bolduri și să scrie în mare, după cuvintele Scripturii.

Să lăsăm acum cele despre pustnicia și petrecerea lui cea mai presus de om și să spunem ceva și despre darurile ce avea, de a prooroci cele ce aveau să fie; căci pagubă este celor iubitori de fapte bune, de vom tăcea.

Sfântul avea vreo câțiva ucenici și împreună lucrători, și într-o vreme nu avea pâine nicidecum; pentru aceea s-a întristat foarte mult, neștiind cum vor călători. De aceea cârteau împotriva bătrânului, precum altă dată israelitenii au cârtit împotriva lui Moise, ca niște nemulțumitori. Iar bătrânul văzând pe tineri răbdând de foame, l-a durut inima și a zis către ucenicul său: „Pogoară-te din munte, să întâmpini pe omul care ne aduce pâini, ca să mâncăm spre îndes-tulare”. Atunci fratele, de bucurie, a uitat foamea sa cea mare și, pogorându-se repede, a aflat un om care aducea mai multe pâini. Pe acesta l-a suit la mănăstire și l-a dus către cuviosul, apoi a scos pâinile și le-a dus la cei flămânzi, împărțind la toți și zicând: „Luați, mâncați și mulțumiți Stăpânului, care ne hrănește pe noi, nemulțumito-rii, ca un suferitor de rele”. Iar ei au mâncat și s-au plecat dascălului.

Apoi a doua minune a urmat celei dintâi: Într-o vreme biserica nu avea nicidecum untdelemn; pentru aceea eclesiarhul a lăsat candelile nespălate. Și întrebându-l cuviosul pentru ce nu poartă grijă de slujba sa, să spele vasele, precum se cuvenea, de vreme ce era ziua sâmbetei, acela a răspuns: „Fiindcă nu mai avem untdelemn deloc, n-a fost trebuință să se mai spele candelile în zadar și fără de vreme”. Atunci îi zise cuviosul: „Tu fă cu sârguință slujba ta și Domnul ne va dăruie cele trebuincioase”. Astfel a zis, dar văzând că acei ce slujeau nu au osârdia să facă cele poruncite, a ocărât prege-tarea lor și necredința către Stăpânul. Iar ei în urmă pregătind candela și împodobindu-le pe toate precum se cuvenea, au zis atunci către dânsul: „Iată, părinte, focul și candelile sunt gata; dar unde este untdelemnul?” Iar el a răspuns, zicând: „Domnul nostru ne va trimite și untdelemn, ca un milostiv”. Deci cu cuvântul s-a făcut și lucrul, căci a venit în ceasul acela un om necunoscut, pe care altădată nu l-au